

20
24

ESG

Om Norkart

Norkart er et norsk teknologiselskap, eid av Ferd AS og de ansatte. Vi tilbyr markedsledende programvare for kommunalteknikk, plan og geodata, og øvrig kart- og eiendomsinformasjon til offentlig og privat sektor.

Vår visjon er å skape et smartere samfunn. Norkart bidrar til bærekraftige velferdssamfunn gjennom å levere ledende software til kommuner, fylker, stat og privat næringsliv.

Våre løsninger er i bruk i over 300 norske kommuner og i over 50 interkommunale selskaper. Mer enn 5000 private bedrifter er avhengig av våre løsninger i sin drift. Norkart har de mest komplette datatjenester for stedbundet informasjon i Norge, og leverer disse til alle aktører som har behov for oppdatert eiendomsinformasjon. Gjennom markedsplassen e-Torg, er Norkart markedsleder for standardiserte produkter og tjenester basert på stedbundet informasjon.

Nøkkelen til vår suksess ligger i nærhet til kunde, gjennomføringskraft og kompetansen til våre 242 medarbeidere. Siden 1961 har vi i Norkart lyttet til våre kunder og utviklet tjenester og verktøy de trenger for å løse sine oppgaver. Selskapet har en solid økonomi, og omsatte for 541 millioner i 2024. Med Ferd som eier har vi en langsiktig, fleksibel og verdiskapende partner.

I Norkart lar vi oss inspirere av Global Compacts ti prinsipper for ansvarlig drift av selskaper innen menneskerettigheter, arbeidsliv, antikorrupsjon og miljø. I denne ESG-rapporten beskrives Norkarts bidrag for å møte prinsippene.

Miljø

Vi erkjenner at vår virksomhet har en direkte- og en indirekte miljøpåvirkning, og vi jobber kontinuerlig for å redusere denne påvirkningen. Gjennom analyse av vår miljøpåvirkning har vi ikke avdekket kjente forhold ved selskapet, herunder innsatsfaktorer eller produkter, som kan medføre en betydelig påvirkning av det ytre miljø. I vårt arbeid for å redusere vår miljøpåvirkning fokuser vi på følgende:

- Etterstreber vi å optimalisere energiforbruket i våre datasentere, og bruker fornybar energi der det er mulig. Dette inkluderer serveroptimalisering og effektiv ressursbruk.
- Vi benytter videokonferanser for interne møter mellom kontorsteder, med kunder, og ellers der det er mulig for å redusere CO2-utslipp fra reising.
- Vi implementerer tiltak for å minimere papirforbruk og fremmer digitalisering. Vi skal velge leverandører som følger miljøvennlige standarder.
- Vi kildesorterer avfall i våre kontorlokaler. Vi sikrer at elektronisk avfall blir håndtert på en forsvarlig måte, med fokus på gjenbruk og resirkulering.
- Flere av våre løsninger kan bidra til fokus på energieffektivitet for å redusere ressursforbruk både for oss og våre kunder.

Samtlige av selskapets kontorsteder er Miljøfyrtårnsertifisert. Gjennom Miljøfyrtårn-ordningen rapporteres nøkkeltall for energi, reiser og avfall.

Norkart har i 2024 arbeidet med sertifisering etter miljøledelsessystemet ISO 14001, og oppnådde slik sertifisering i juni 2025.

Vi forplikter oss til å forbedre energieffektiviteten i våre datasentre, målt som forholdet mellom total omsetning og total strømforbruk. Dette innebærer at vi skal levere mer verdi per kilowatttime, gjennom kontinuerlig effektivisering og teknologisk forbedring, i den grad det er forenlig med driftssikkerhet og tjenestekvalitet.

Mange av våre prosjekter gir indirekte bidrag til oppnåelse av bærekraftsmålene, ved at tjenestene vi leverer muliggjør effektiv drift for våre kunder. Noen av disse tjenestene presenteres senere i rapporten.

Sosialt ansvar

I Norkart har vi som mål å gi alle våre ansatte like muligheter og rettigheter. Vi skal hindre diskriminering på grunn av kjønn, graviditet, permisjon ved fødsel eller adopsjon, omsorgsoppgaver, etnisitet, religion, livssyn, alder, funksjonsnedsettelse, seksuell orientering, kjønnsidentitet og kjønnsuttrykk, og kombinasjoner av disse grunnlagene. Vi skal sikre at medarbeidere med nedsatt funksjonsevne vil få individuell tilrettelegging av arbeidet.

Vi har som mål å etterleve kravene gitt i Ligestillings- og diskrimineringsloven, og i kraft av dette forplikte oss til å arbeide aktivt for å hindre diskriminering og fremme likestilling. I selskapets oppfølging av medarbeiderengasjement (pulsmålinger) er spørsmål tilpasset slik at diskrimineringslovens formål ivaretas. Det er ikke avdekket utfordringer på dette området.

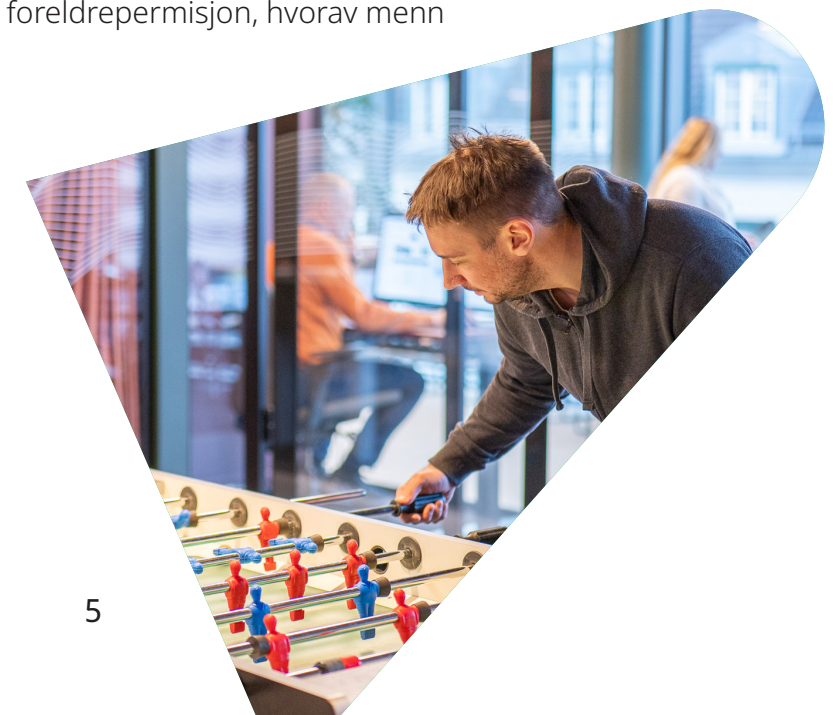
Arbeidsmiljø og medarbeiderengasjement

Gjennom året har Norkart hatt et systematisk fokus på medarbeiderengasjement og inkludering. Vi har gjennomført kvartalsvise pulsmålinger ved bruk av engasjementsverktøy, med formål om å måle trivsel, engasjement og tilhørighet i selskapet. Undersøkelsene har hatt høy svarprosent og gitt oss verdifulle innsikter. Ved utgangen av året lå vår eNPS (Employee Net Promoter Score) stabilt på 26.

Sykefraværet var i 2024 2,9% mot 2,48% i 2023. Det har ikke vært skader eller ulykker relatert til arbeid eller på arbeidsplassen blant selskapets ansatte. Sykefravær følges systematisk opp av nærmeste leder, og det tilrettelegges for at medarbeidere som blir syke, kommer raskt tilbake til arbeidet.

Like muligheter, mangfold og inkludering

Våre ansatte representerer alle arbeidsfaser; fra nyutdannede til familieførøkende, i livskriser eller i endring, i sykdom og på vei mot pensjon. Vi har som mål å tilrettelegge for, og ivareta våre ansatte i alle faser gjennom arbeidslivet. I 2024 tok seks menn og to kvinner ut til sammen 87 ukers foreldrepermisjon, hvorav menn tok ut 55 uker og kvinner 32 uker.

Våren 2024 gjennomførte vi en intern mangfoldsundersøkelse. Formålet var å kartlegge hvordan ansatte opplever inkludering og mangfold i Norkart, og å identifisere både styrker og forbedringsområder. Resultatene viste stort engasjement, gode refleksjoner og bekreftet at vi har en inkluderende kultur, samtidig som de pekte på områder hvor vi kan utvikle oss videre.

I juni 2024 markerte vi Pride internt for første gang – et viktig symbol på vår forpliktelse til mangfold og likeverd. Markeringen ble godt mottatt blant ansatte og er et tiltak vi ønsker å videreføre. Vår holdning er tydelig: Norkart skal være en arbeidsplass for alle. Dette, uavhengig av kjønn, etnisitet, legning, alder eller religiøst livssyn uten at det gjøres til gjenstand for overflatisk markedsføring.

Psykisk helse og helsefremmende arbeidsmiljø

I løpet av høsten 2024 markerte vi Verdensdagen for psykisk helse på alle Norkarts kontorlokasjoner. Markeringen hadde som hensikt å løfte betydningen av psykisk helse og bevisstgjøre både ledere og ansatte på hvordan vi sammen kan skape en støttende og trygg arbeidsplass. Som arbeidsgiver ønsker Norkart å ivareta sine ansatte i et helhetlig 24-timers perspektiv, og vi jobber kontinuerlig med forebygging av sykefravær knyttet til arbeidsrelatert stress. Dette arbeidet er en viktig del av vårt samfunnsansvar og vår forpliktelse til å bidra til et bærekraftig og helsefremmende arbeidsliv.

Rekruttering

Norkart skal til enhver tid ha fokus på å fremstå som en attraktiv arbeidsgiver for utdanningsinstitusjoner i Norge innenfor våre aktuelle fagfelt. I 2024 har vi aktivt arbeidet med rekruttering. Selskapet har hatt 23 studenter fra ulike utdanningsinstitusjoner i selskapets sommerprogram, samt 11 studenter som har jobbet på timebasis. Selskapet hadde i 2024 fire midlertidige ansatte i ulike arbeidsmarkedstiltak gjennom NAV og Get Academy. Dette er opplærings- og praksisprogram, som skal sikre å bygge nødvendige formelle kvalifikasjoner og trening for fremtidig fast arbeid.

For å oppnå likestilling og rettferdighet, arbeider Norkart for å ha fokus på mangfold i rekrutteringsprosesser. Vi lærer jevnlig opp lederne våre for å sikre at vi alltid tar hensyn til kjønnsbalanse og mangfold i intervjuprosessen når det er tilstrekkelig kvalifiserte søkere. I tillegg skal begrunnelsene for valg av kandidater alltid være tydelige og transparente.

Jobbarkitektur

For å imøtekomme kravene i aktivitets- og redegjørelsesplikten, og som forberedelse til EUs likelønnsdirektiv som trer i kraft fra 2026, har Norkart iverksatt et målrettet arbeid med å etablere en strukturert tilnærming til jobbstruktur og karriereutvikling.

I 2023 startet vi arbeidet med å utvikle en fullstendig jobbarkitektur for hele selskapet i samarbeid med ekstern rådgiver. Jobbarkitekturen ble ferdigstilt høsten 2024, og utgjør nå et strategisk rammeverk for hvordan vi jobber med både kompetanseutvikling, karriereveier og lønnskartlegging i Norkart.

Formålet med jobbarkitekturen er å sikre en tydelig struktur over alle jobber og roller i selskapet, med klare beskrivelser av oppgaver, ansvar og forventet kompetanse. Dette legger til rette for å kunne arbeide mer systematisk og rettferdig med lønnsvurderinger basert på jobbinnhold, og samtidig styrke vårt arbeid med intern mobilitet og karriereutvikling.

Vi har identifisert totalt tre overordnede jobbfunksjoner i Norkart:

- Produktutvikling
- Kundereise
- Administrasjon

Innenfor hver jobbfunksjon tilhører det en rekke jobbprofiler, og alle medarbeidere innehar en jobbprofil.

Lønnskartlegging mellom kjønn for arbeid av lik verdi

Overordnet var kvinners gjennomsnittslønn i Norkart 94,1 % av menns gjennomsnittslønn i 2024, mot 95 % i 2023. Det er ikke avdekket forhold som knytter seg til at lønn systematisk fastsettes forskjellig for menn og kvinner. Lønnsforskjellene knyttes til type stilling, erfaring og utdanning. Gjennomsnittslønn for midlertidig ansatte er lik for menn og kvinner, da selskapet tilbyr timelønn ut fra utdanningsnivå.

Som arbeidsgiver er Norkart forpliktet til å gjennomføre lønnskartlegging i henhold til aktivitets- og redegjørelsesplikten. Formålet er å avdekke og forebygge eventuelle lønnsforskjeller mellom kvinner og menn for arbeid av lik verdi. I tråd med krav til personvern og statistisk grunnlag, presenteres stillingskategorier hvor det er minimum 10 ansatte og minst 3 representanter av hvert kjønn i utvalget. Dette gjelder jobber hvor vi kan sammenligne «lik lønn for likt arbeid» på en trygg og meningsfull måte.

Stillingskategori	Andel kvinner (%)	Andel menn (%)	Lønnsratio*
Konsulent	39	61	99,4
Produktleder	40	60	100,5
Systemutvikler 2	14	86	94,1
Systemutvikler 1	14	86	104,1
Kunderådgiver	30	70	86,2
Teamleder	20	80	99,4

**Lønnsratio= kvinners lønn i prosent av menns lønn*

Analysen har ikke avdekket uhensiktsmessige forskjeller i lønn basert på kjønn. Forskjeller innad i stillingskategorier forklares basert på erfaring, ansiennitet og ansvar i jobben. I tillegg har noen grupper skjevhet i kjønn og alder, som gjør at utslagene også blir noe større.

Selskapsledelse og forretningsetikk

I 2024 har Norkart videreført og styrket arbeidet med kvalitetsledelse gjennom vårt ISO 9001-sertifiserte styringssystem, som første gang ble sertifisert i 2023. Styringssystemet forvaltes aktivt av Styringssystemkoordinator, mens det operasjonelle ansvaret ligger hos de respektive avdelingene som eier og forvalter sine dokumenter. Denne tilnærmingen skal sikre at arbeidet med kvalitet forblir effektivt og tilpasset virksomhetens behov.

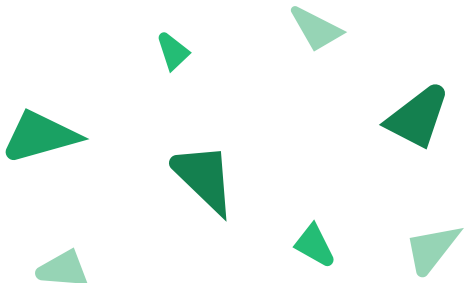
I møte med et stadig mer komplekst trusselbilde jobber vi kontinuerlig med sikkerhetstiltak og kompetanseheving. Fullføringen av ISO 27001-sertifiseringen for informasjonssikkerhet i første halvår 2024 markerer en viktig milepæl i vårt arbeid med å etablere og etterleve internasjonale standarder for sikkerhet og kontroll.

Ledelsens gjennomgang er et sentralt verktøy for Norkart i å videreutvikle kvalitetssystemet. I 2024 ble bærekraftsrapportering inkludert i ledelsens gjennomgang i tillegg til kvalitet og sikkerhet.

For å forsterke Norkarts fokus på sikkerhet og samsvar og forretningsetikk, etableres sikkerhetsteamet som en egen avdeling fra 01.01.2025.

Vårt arbeid med personvern og informasjonssikkerhet gjennomsyrrer hele organisasjonen og er tett knyttet til styring, risikohåndtering og etisk ansvar. Fra og med 2024 utarbeides halvårlige risikorapporter, som brukes aktivt i budsjett- og beslutningsprosesser, og kommuniseres til både ledelse og ansatte.

Norkart gjennomførte for 2024 aktsomhetsvurdering for sine leverandører for å sikre anstendige arbeidsforhold og grunnleggende menneskerettigheter blant sine leverandører. I 2024 reduserte vi bruken av utenlandske datasenter ved å migrere kundemiljøer til vårt eget datasenter i Norge. Utfasingen bidrar til lavere utslipp da driften foregår i Norge med norsk energimiks.

Måltall

Miljø	2024	Mål 2025
EE-avfall	507,8 kg avfall	< 507,8 kg avfall
Utslipp fra businessreiser	136.631 kg CO2	< 136.631 kg CO2
Utslipp fra innkjøp	1.247.000 CO2	< 1.247.000 CO2
Strømforbruk og CO2-utslipp	N/A	Kartlegge og dokumentere forbruk og utslipp
Sosialt ansvar	2024	Mål 2025
Mangfold/ kjønn (prosent kjønnsfordeling)	26%	30%
Andel kvinner i ledelse	33%	Opprette kvinneandel
Sykefravær	2,9 %	< 3%
eNPS-score (snitt per år)	32	> 30
Selskapsledelse	2024	Mål 2025
ISO 9001-sertifisering	Oppnådde sertifisering	Kontinuerlig forbedring
ISO 27001-sertifisering	Forberedende arbeid til sertifisering	Kontinuerlig forbedring
ISO 14001-sertifisering	Forberedende arbeid til sertifisering i 2025	Oppnå sertifisering
Antikorrupsjons- og hvitvasking policy (Åpenhetsloven)	Retningslinjer for antikorrupsjon etablert	Innarbeide antihvitvaskingspolicy i våre retningslinjer

5

LIKESTILLING MELLOM KJØNNENE

Bærekraftsmål 5

Likestilling mellom kjønnene

8

ANSTENDIG ARBEID OG ØKONOMISK VEKST

Bærekraftsmål 8

Anstendig arbeid og økonomisk vekst

12

ANSVARLIG FORBRUK OG PRODUKSJON

Bærekraftsmål 12

Ansvarlig forbruk og produksjon

Bærekraftig arealforvaltning

“Jeg tror folk i kommunene er opptatt av å ta vare på sin egen natur. Hovedutfordringen er at de ikke har god nok oversikt”

Klima- og miljøminister Andreas Bjelland Eriksen, kilde: NRK.no

Bærekraftig arealutvikling i møte med samfunnsansvar og fremtidige mål

Norkart bidro i 2024 i en rekke analyseprosjekter som omfattet arealanalyser for å støtte en bærekraftig arealutvikling. Vår kompetanse på arealplaner er omfattende og rettet mot å tilby løsninger for kommunene (eks. arealplaner.no), samt rådgiving for hvordan kommunene skal forvalte sine arealplaner effektivt mot gjeldende standarder.

Arealplaner er komplekse, dels fordi de er vedtatt over lang tid og under ulike lovverk, og dels fordi de finnes i både overordnede og detaljerte versjoner med utfyllende tekstbeskrivelser i tillegg til selve plankartet. Mange av planene er vedtatt uten den kunnskap vi har i dag innen klima og natur, fare og risiko eller ut fra hva som er hensiktsmessige utbyggingsløsninger.

Norkart benytter datadrevne analyser og bruk av språkmodeller for å vurdere om planene er hensiktsmessige eller om de bør revideres.

Hvorfor er dette viktig?

Vårt arbeid med å støtte kommunene i arealplanlegging er avgjørende fordi mennesker er avhengige av at økosystemer og naturmangfold fungerer for å overleve. Tap av naturmangfold og utslipp av klimagasser skjer i et urovekkende tempo.

Endringer i arealbruk, spesielt nedbygging av natur, er den største trusselen mot truede arter i Norge og globalt, og en betydelig kilde til klimagassutslipp. Nedbygging av myr og skog er spesielt skadelig med store utslipp per arealenhet.

Kommunene spiller en helt sentral rolle i dette arbeidet, da de som myndighet legger føringer for bruken av 83 prosent av Norges areal, både på land og i sjø. De har derfor en avgjørende mulighet til å ta vare på naturmangfold og friluftsområder, hindre forurensning og redusere klimagassutslipp.

Norges forpliktelser og fremtidige mål

Norge har forpliktet seg internasjonalt og nasjonalt til å møte disse utfordringene. Gjennom Parisavtalen er Norge forpliktet til å redusere klimagassutslippene med 55 prosent innen 2030 sammenlignet med 1990-nivå. Målet er å bli et lavutslippssamfunn innen 2050, med utslippsreduksjoner på 90-95 prosent.

Videre har Norge gjennom Naturavtalen forpliktet seg til å stanse og reversere tap av natur innen 2030. Den nasjonale handlingsplanen for naturmangfold ("Naturmeldingen") understreker at naturarealene er en begrenset ressurs og setter mål om å redusere nedbygging av særlig viktige naturarealer innen 2030 og begrense nettotap til et minimum innen 2050 gjennom helhetlig arealplanlegging.

Arealplanlegging som verktøy

Arealplanlegging er et hovedverktøy for å møte klima- og miljøforpliktelser, og bruker virkemidler som arealformål, bestemmelser og hensynssoner for å unngå konflikter og å restaurere natur.

Foto/montasje: Norgebilder.no og NRK

Sentrale arealformål anvendes målrettet i ulike soner for å beskytte miljøverdier:

- LNFR-formålet (landbruk, natur, friluft og reindrift) sikrer med strenge utbyggingsregler bevaring av natur og karbonrike arealer, typisk utenfor tettsteder.
- I byer og tettsteder bidrar arealformålet grønnstruktur, spesielt underformålet naturområde, til å forhindre nedbygging av grønne områder.
- Langs kyst og ved vassdrag ivaretar arealformålet bruk og vern av sjø og vassdrag med tilhørende strandsone, særlig gjennom underformålet naturområde, viktige klima- og miljøinteresser.

Bestemmelser kan knyttes til arealformål for å stille krav til lokalisering av bebyggelse, forby tiltak langs vassdrag, bevare kantvegetasjon eller sikre allmenn tilgang til strandsonen. Innenfor sjø og vassdrag kan bestemmelser forby inngrep som skader naturtyper. I områder med spesielle vernehensyn kan ferdsel reguleres. Generelle planbestemmelser kan også vedtas uavhengig av arealformål for bevaring av

naturmiljø. I reguleringsplaner kan spesifikke bestemmelser fastsettes for å sikre naturtyper, annen verdifull natur og kreve undersøkelser av miljøforhold før tiltak.

Hensynssoner er et annet viktig verktøy som synliggjør viktige klima- og miljøinteresser. En hensynssone med særlig hensyn til naturmiljø kan markere områder med verdifullt naturmangfold, for eksempel leve- eller funksjonsområder for arter. Tilsvarende kan den markere områder kommunen vil prioritere å ivareta klimahensyn. Hensynssone med særlige hensyn til friluftsliv synliggjør områder som er viktige for friluftsliv. Forurensede områder eller områder med risiko for støy eller fare kan synliggjøres med sikrings-, støy- og faresoner, hvor det kan knyttes bestemmelser som begrenser utbygging.

Verdien av Norkarts bidrag

Verdien av Norkarts arbeid ligger i å anvende datadrevne analyser og avanserte verktøy for å vurdere og bistå i revideringen av arealplaner, spesielt siden mange eksisterende planer mangler oppdatert kunnskap om klima og natur.

Ved å hjelpe kommunene med å identifisere hvor planene ikke lenger er hensiktsmessige med dagens kunnskap og ambisjoner, muliggjør vi en mer effektiv forvaltning av arealene i tråd med gjeldende standarder og fremtidige mål. Dette bidrar direkte til at kommunene kan:

- Effektivt ivareta natur- og friluftslivsområder og unngå nedbygging av verdifulle lokaliteter.
- Begrense inngrep som kan skade naturverdier eller klima.
- Redusere utslipp knyttet til arealbruksendringer, spesielt i karbonrike områder som myr og skog.

- Beskytte truede arter og naturtyper.
- Støtte Norge i å nå sine nasjonale og internasjonale forpliktelser under Parisavtalen og Naturavtalen.

Ved å bidra til mer kunnskapsbaserte og fremtidsrettede arealplaner, hjelper Norkart kommunene med å oppfylle sitt kritiske samfunnsansvar for å sikre en bærekraftig fremtid for både mennesker og natur. Dette er spesielt kritisk i lys av målet om å begrense global oppvarming og stanse tapet av biologisk mangfold.

Vårt bidrag gjør det enklere for kommunene å navigere i kompleksiteten av planverk og lovgivning, og sikrer at arealplanene aktivt støtter opp om våre felles klima- og naturmål.

Bærekraftsmål 11
Bærekraftige byer og lokalsamfunn

Bærekraftsmål 12
Ansvarlig forbruk og produksjon

Bærekraftsmål 15
Livet på land

Bærekraftsmål 13
Stoppe klimaendringene

Bærekraftsmål 17
Samarbeid for å nå målene

Data drevet planvask

“Planvask er en folkelig betegnelse på å løse opp i et stort problem. Problemet går ut på at det gjennom over 100 år er blitt laget planer rundt om i det ganske land, men det er aldri tenkt noe særlig på verken å oppheve eller endre disse planene.”

*Nicolai Winge i Holth & Winge,
kilde: larvik.kommune.no*

Norkarts tjenester for datadrevet planvask i kommunene

Mange kommuner står overfor utfordringer med eldre arealplaner hvor arealbruken er utdatert. Disse planene kan ha satt av langt mer utbyggingsreserver enn det som er ønskelig eller realistisk å gjennomføre, ofte vedtatt uten tilstrekkelig hensyn til dagens kunnskap om klima, natur, fare og risiko. Dette medfører at planlagt arealbruk ikke samsvarer med dagens mål for areal- og samfunnsutvikling.

En systematisk gjennomgang av disse planene, kjent som planvask, er nødvendig for å rydde opp og bringe planene i tråd med dagens behov og samfunns mål. Planvask har stor samfunnsnytte ved å bidra til å sikre naturkvalitet og skape større forutsigbarhet for utbyggere og innbyggere.

For å lykkes med planvask må kommunene ha full oversikt over eksisterende planer og arealreserver, og se disse i sammenheng med miljø- og samfunnsdata. Dette er et område

hvor Norkart er en sentral aktør. Norkart har spesialisert seg på planrevisjon i samarbeid med Holth & Winge.

Norkart tilbyr tjenester og verktøy for datadrevet planvask som gir kommunene et faglig kunnskapsgrunnlag for å vurdere planendringer. Ved å koble arealreserver med data for natur, miljø, risiko og samfunnsdata, leverer Norkart beslutningsstøtte som gjør det lettere å identifisere hvor planlagt utbygging kan ha størst konsekvenser.

Norkarts tjenester gir innsikt og grunnlag for handling:

- Oversikt over arealreserver: Kartlegging og analyse av hvor store arealer som kan bygges ut ifølge gjeldende planer, inkludert områder som ikke er påbegynt eller kun delvis gjennomført.
- Vurdering av arealverdier: Analyse av de aktuelle områdene med hensyn til arealverdier, basert på relevante miljø- og samfunnsdata. Dette inkluderer analyser og statistikk for å vurdere konsekvenser for natur, landbruk og befolkning. Metoden for arealregnskap som benyttes følger veilederen fra Kommunal- og distriktsdepartementet (2024) og er videreutviklet.
- Identifisering av konfliktområder: Avdekking av hvor planlagt utbygging kan komme i konflikt med viktige naturområder eller andre samfunnsinteresser.
- Samlet fremstilling og rapport: Resultatene av kartleggingen og analysen presenteres i en rapport som gir kommunen en samlet fremstilling av utbyggingsreservene og grunnlag for å foreta en nærmere vurdering av områdene.
- Faglig trygghet og rådgivning: I samarbeid med Holth & Winge tilbys opplæring og rådgivning for å gi kommunen faglig trygghet til å ta fatt på revisjonsprosessen. Norkart og Holth & Winge har som mål å bidra til

at kommunene får et best mulig faglig grunnlag for å gjennomføre planrevisjonen

- Tverrfaglig kompetanse: Norkart vil også tilby samfunnsøkonomiske analyser og kartlegging av naturdata for å dekke hele spekteret av aktuelle tjenester som omfatter planvask. Et konsortium er under etablering der Norkart vil ta en koordinerende rolle, i samarbeid med Holth & Winge, Samfunnsøkonomisk analyse og en naturdataaktør.

Norkart leverte planvasktjenester for 15 kommuner i 2024 i samarbeid med Holth & Winge. Analysene vurderer arealer avsatt til utbygging som ennå ikke er realisert, basert på offentlige kartdata. Kommunene kan bruke disse analysene som utgangspunkt for å fjerne eller omdisponere områder som ikke lenger er aktuelle for utbygging.

Verdien av Norkarts bidrag

Norkart deltar også aktivt i forsknings- og utviklingsprosjekter for å forbedre metoder for planvask. Et eksempel er prosjektet "Operasjon planvask" i Larvik kommune, et samarbeid med Holth & Winge, NINA og OsloMet. Prosjektet, som startet i 2024 og fortsetter til 2026, tester og utvikler metoder, inkludert bruk av kunstig intelligens for å kartlegge og vurdere planer. Et delresultat er utviklingen av en metode for å avdekke planer som i realiteten er opphevet. Prosjektet har fått stor oppmerksomhet. Norkart og NINA har også utarbeidet et

forslag til en forbedret metode for landsdekkende analyse av planlagte utbyggingsarealer.

Samlet sett bidrar Norkart med verktøy, data, analyser og spesialisert bistand slik at kommunene kan gjennomføre en nødvendig og systematisk revisjon av sine arealplaner. Dette legger grunnlaget for en mer fremtidsrettet og kunnskapsbasert arealforvaltning som ivaretar viktige samfunnsinteresser som naturvern og effektiv plan- og byggesaksbehandling.

Bærekraftsmål 11
Bærekraftige byer og lokalsamfunn

Bærekraftsmål 12
Ansvarlig forbruk og produksjon

Bærekraftsmål 15
Livet på land

Bærekraftsmål 13
Stoppe klimaendringene

Bærekraftsmål 17
Samarbeid for å nå målene

Kartlegging av naturtap

"I naturen kan én liten kvadratmeter være hjem til titusenvi av dyr og planter, fra svarttrosten i trekrone til krypene nede i jorda. Til sammen ofrer vi minst 79 kvadratmeter i minuttet, viser kartleggingen.

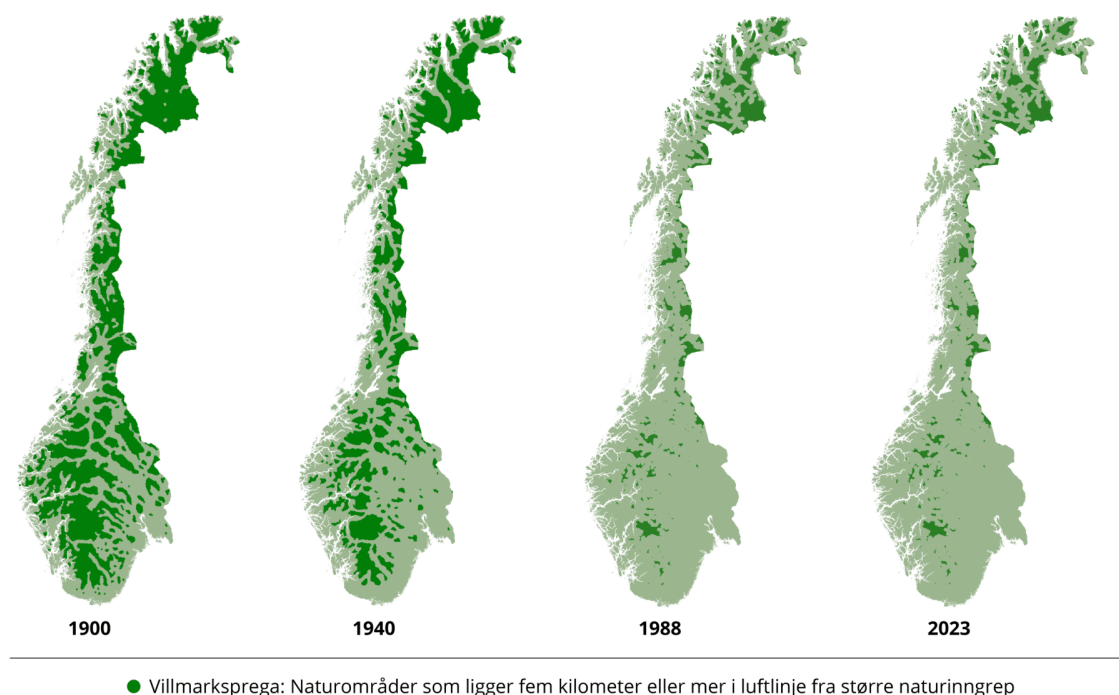
Disse inngrepene er ikke del av noen overordnet plan. Det finnes ikke noe naturbudsjett i Norge, ikke noe skikkelig regnskap."

Kilde: NRK.no

Analyse av inngrepsfri natur i Norge: Norkarts bidrag til kartlegging av naturtap

For litt over hundre år siden var omtrent halvparten av det norske fastlandsarealet preget av villmark. I dag er andelen inngrepsfri natur (INON) redusert til kun 11,6 prosent. Tapet av den mer uberørte, villmarkspregede naturen (områder mer enn 5 km fra tyngre tekniske inngrep) har til og med mer enn doblet seg de siste fem årene, fra 117 kvadratkilometer i perioden 2013–2017 til 241 kvadratkilometer i 2018–2022.

Villmarksprege områder i Norge

Kilde: Kart 1900 og 1940: Bruun, Magne, NOU-1986:13. Kilde: Kart 1988 og 2023: Miljødirektoratet/miljøstatus.no

Inngrepsfri natur (INON) er et sentralt begrep i norsk naturvern. Det er definert som områder som ligger minst én kilometer eller mer unna tyngre tekniske inngrep. INON-områdene deles videre inn i soner basert på avstand til inngrepene: villmarkspregede områder (> 5 km unna), inngrepsfri sone 1 (3-5

km unna), og inngrepsfri sone 2 (1-3 km unna).

Det er en politisk målsetting at inngrepsfri natur i størst mulig grad skal bevares for framtida. Overvåking av utviklingen i inngrepsfri natur brukes som en viktig indikator

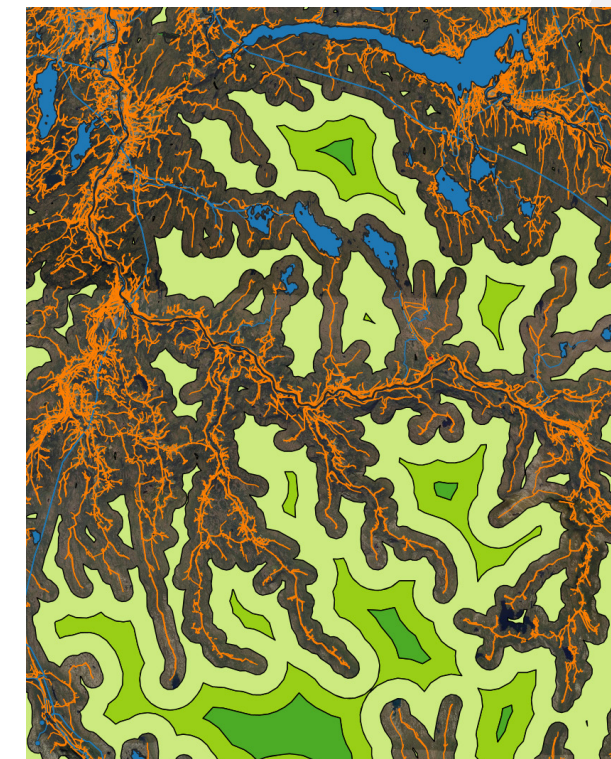
for å følge med på tilstanden til naturmangfoldet, samt som et verktøy i arealplanlegging. For å muliggjøre denne overvåkingen, forvaltes datasett for inngrepsfri natur av Miljødirektoratet, og beregningene oppdateres hvert femte år.

Norkarts rolle i analysen

Norkart leverte i 2024 en analyse av inngrepsfri natur for perioden 2018–2022, på oppdrag fra Miljødirektoratet. Denne analysen er fundamental for å kvantifisere og forstå omfanget av menneskelige påvirkninger på norsk natur.

Norkart har behandlet og analysert store mengder kartdata som representerer det kildene definerer som "tyngre tekniske inngrep". Denne analysen har resultert i en omfattende liste som inkluderer ulike typer infrastruktur og anlegg:

- Offentlige veier og jernbanelinjer
- Skogsbilveier, traktor-, landbruks-, anleggs- og seterveier, private veier
- Godkjente barmarksløyper
- Kraftlinjer
- Magasiner og regulerte elver
- Kanaler, elveforbygninger, flomverk, rørgater
- Steintipper, steinbrudd, massetak
- Større skitrekk, hoppbakker, alpinbakker
- Flyplasser
- Massive tårn, vindturbin, utsiktstårn, vanntårn, frittliggende piper

Grønnfargen illustrerer grad av villmark. Mørkegrønn er 5 km eller mer fra tyngre tekniske inngrep.

Ved å analysere avstanden fra disse inngrepene, definerer analysen hvilke områder som fortsatt kvalifiserer som inngrepsfri natur og innenfor hvilken sone de faller.

Verdien av Norkarts bidrag

Resultatet av Norkarts analyse er et datasett som viser de ulike sonene av inngrepsfri natur. Dette datasettet danner grunnlaget for Miljødirektoratets rapportering på utviklingen av norsk natur. Den nyeste analysen fra Norkart for perioden 2018-2022 viste at inngrepsfri natur ble redusert med omtrent 830 kvadratkilometer, noe som tilsvarer rundt 116.500 fotballbaner. Over en 35-årsperiode har utbygging redusert inngrepsfri natur med hele 10.240 kvadratkilometer.

Denne nøyaktige og omfattende kartleggingen er avgjørende for å synliggjøre det pågående naturtapet i Norge. Uten denne detaljerte analysen av hvor og i hvilket omfang inngrepene skjer, ville det vært vanskeligere for myndigheter, organisasjoner og publikum å få et klart bilde av situasjonen.

Videre bidrar Norkarts analyse av planlagte inngrep, slik det ble gjort for miljøorganisasjonene Sabima og WWF, til å belyse de potensielle fremtidige truslene mot naturen. Denne rapporten estimerte at norske kommuner har satt av over 2,5 milliarder kvadratmeter natur til bolig,

hytter og næring alene, tilsvarende over 300.000 fotballbaner – og dette tallet inkluderer ikke energiutbygging, samferdsel eller forsvarsanlegg. Norkart har også bidratt med data som viser at 706 kvadratkilometer er planlagt for vindkraftutbygging.

Norkarts leveranser, både til Miljødirektoratet for å kartlegge faktisk tap og til miljøorganisasjoner for å kartlegge planlagt tap, gir et viktig kunnskapsgrunnlag. Dette grunnlaget er nødvendig for å informere politiske beslutninger, prioritere områder for bevaring, vurdere konsekvenser av nye prosjekter, og for å drive arbeidet med mer naturvennlig arealplanlegging, som for eksempel "planvask". Analysene bidrar til økt forståelse for hvordan vi nordmenn faktisk forvalter naturen vår, og avdekker både utfordringer og forbedringsmuligheter i arealforvaltningen.

Samlet sett er Norkarts analyse av inngrepsfri natur et sentralt verktøy i Norges naturforvaltning og overvåkning. Analysen gir dataene som trengs for å forstå omfanget av menneskelige fotavtrykk og for å stake ut kursen for bevaring av gjenværende naturområder.

Bærekraftsmål 11
Bærekraftige byer og lokalsamfunn

Bærekraftsmål 12
Ansvarlig forbruk og produksjon

Bærekraftsmål 15
Livet på land

Bærekraftsmål 13
Stoppe klimaendringene

Bærekraftsmål 17
Samarbeid for å nå målene

NORKART AS
Hoffsveien 4, 0275 Oslo, Norge

©
2025

Kontakt: hr@norkart.no